

NL

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

Gedragscode voor vertalers en tolken

.be

This brochure is also available in English on the website of the CGRS:

Cette brochure est également disponible en français sur le site du CGRA:

Deze brochure en alle taalversies zijn beschikbaar op de website van het CGVS:

www.cgvs.be/nl/publicaties

Uitgever:

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS)

Ernest Blerotstraat 39
1070 BRUSSEL

02 205 51 11

cgvs.info@ibz.fgov.be

www.cgvs.be

[@cgvs_cggra](https://twitter.com/cgvs_cggra)

Uitgave:

oktober 2019

Herzien:

november 2022

INHOUD

VOORAF	4
1. VERTROUWELIJKHEID	6
2. ONPARTIJDIGHEID	7
3. ACCURAAATHEID EN VOLLEDIGHEID	10
4. INTEGRITEIT	11
5. PROFESSIONELE HOUDING	13
6. FEEDBACK EN KLACHTEN	18
CONTACT	19

VOORAF¹

Verzoekers om internationale bescherming beheersen in veel gevallen het Nederlands, Frans of Engels niet. Voor de communicatie met deze personen, zoals tijdens het persoonlijk onderhoud, wordt daarom een beroep gedaan op een vertaler en/of tolk.

De asielvertaler-tolk behoort niet tot het personeelsbestand van de verschillende Belgische asiendiensten. Hij is een zelfstandig ondernemer die per opdracht wordt ingehuurd door de asiendiensten. Het staat hem dan ook vrij een tolk- of vertaalprestatie in opdracht van een asiendienst al dan niet te aanvaarden. De vertaler-tolk is niet verantwoordelijk voor of kan niet betrokken worden bij de werking en de organisatie van de asiendiensten en het –personeel. Hij is evenmin een gesprekspartner of vertrouwenspersoon. De vertaler-tolk is een neutraal intermediair en maakt de communicatie tussen de verzoeker en de asielmedewerker mogelijk. In die interactie komt zijn taak in essentie neer op het volledig, getrouw en neutraal overbrengen van de boodschap die door de verschillende partijen mondeling dan wel schriftelijk wordt gebracht. Buiten deze zuivere tolk- en vertaalopdracht komt de vertaler-tolk op generlei wijze tussenbeide in de afhandeling van het verzoek om internationale bescherming. Hij heeft dus geen toegang tot interne informatie en geen invloed op de beslissing over een verzoek om internationale bescherming.

Het feit dat de asielvertaler-tolk zijn opdrachten op zelfstandige basis uitvoert en er dus geen sprake is van een ondergeschikte band, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid om verplichtingen op te leggen aan de vertaler-tolk, voor zover deze voortvloeien uit de wet, uit de aard van het werk en uit het feit dat ze noodzakelijk zijn voor de goede werking van de asiendiensten. In dat kader heeft ook de asielvertaler-tolk, net als de asielmedewerkers, de verantwoordelijkheid bij te dragen aan de missie en waarden van de asielinstanties.

---

1 Omwille van de leesbaarheid is steeds 'hij' en 'zijn' gebruikt in de tekst. Waar 'hij' en 'hem' staat, kan uiteraard ook 'zij' en 'haar' worden gelezen.

Deze gedragscode beschrijft de rechten en plichten van de asielvertaler-tolk. Hij dient als houvast in de communicatie tussen de verzoeker en de asielmedewerker, waarbij een beroep gedaan wordt op de hulp van een vertaler-tolk. Hij heeft tot doel de kwaliteit van de communicatie te verzekeren, een goede verstandhouding en samenwerking tussen de asielmedewerker en de vertaler-tolk te garanderen en de waardigheid en integriteit van de vertaler-tolk te bewaren. Zowel de asielmedewerker als de vertaler-tolk kan er gebruik van maken in geval van eventuele problemen of klachten.

Elke vertaler-tolk die een prestatie in opdracht van een asieldienst verricht, moet van deze gedragscode op de hoogte zijn en ernaar handelen. Deze gedragscode is opgebouwd rond vier pijlers: vertrouwelijkheid, onpartijdigheid, accuraatheid en volledigheid, en integriteit. Een apart deel is gewijd aan de professionele houding die een vertaler-tolk moet aannemen. Ten slotte bevat deze gedragscode een luik rond feedback en klachten.

1. VERTROUWELIJKHEID

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk is strikt gehouden aan het **beroepsgeheim**. Van de informatie en, a fortiori, persoonsgegevens die hem, hetzij mondeling hetzij schriftelijk, bij de uitoefening van de tolk- en vertaalopdracht is toevertrouwd, mag hij absoluut niets meedelen aan niemand, ook niet in algemene of anonieme termen. De vertaler-tolk mag mondeling of schriftelijk verkregen informatie en, a fortiori, persoonsgegevens in geen geval voor eigen voordeel aanwenden en evenmin aanleiding geven tot het gebruik ervan door anderen.

Het beroepsgeheim blijft ook gelden na een eventuele beëindiging van de samenwerking met de asielinstantie.

Enkel als een wettelijke norm dat toestaat, mag de vertaler-tolk zijn beroepsgeheim schenden. Zo zal de vertaler-tolk niet vervolgd worden wegens schending van het beroepsgeheim in het kader van

- zijn meldingsplicht als zijn eigen integriteit en/of veiligheid of die van een derde persoon in het gedrang komt;
- zijn verplichting tot hulp aan personen in nood;
- zijn getuigenis voor een rechtbank, onderzoeksrechter of (parlementaire) onderzoekscommissie. De vertaler-tolk mag en kan zich daarbij wel nog steeds beroepen op zijn zwijgrecht;
- het verzoek om over zijn professionele activiteit te vertellen in geval van relevante juridische bijstand (vertrouwelijk gesprek met raadsman) of psychiatrische therapie. De vertaler-tolk zal in dat geval wel specifieke verwijzingen naar personen of verzoeken om internationale bescherming vermijden.

Vertaler

De vertaler neemt de passende **organisatorische en technische (beveiligings)maatregelen** om te voorkomen dat derden toegang krijgen tot het te vertalen document of de erin

opgenomen (persoons)gegevens. Dat houdt onder meer in dat hij

- tijdens het uitvoeren van de vertaalopdracht
  - > uitsluitend gebruikt maakt van
    - een pc of laptop met een sterk, persoonlijk **paswoord** en de nodige **veiligheidssoftware**;
    - een betrouwbaar en **beveiligd wifi**-netwerk;
  - > geen stukken (te vertalen documenten, reeds afgewerkte vertalingen, kladwerk, enz.) onbeheerd achterlaat en deze veilig opbergt als hij er niet aan werkt;
- stukken niet langer zal bewaren dan strikt noodzakelijk om de vertaling te kunnen maken. Na het afwerken van de vertaling, zal hij de (uitgeprinte) **papieren versies** van stukken meteen **vernietigen** door ze op de asiendienst door de papierversnipperaar te halen of ze in de daartoe bestemde papiercontainer te deponeren. Als de vertaler niet naar de asiendienst kan komen, zal hij de stukken meteen thuis vernietigen door ze door de papierversnipperaar te halen of ze in kleine stukjes kapot te scheuren. Op de **digitale versie** van de afgewerkte vertaling na, zal de vertaler ook de digitale versies van stukken meteen vernietigen door ze definitief van zijn pc of laptop te **verwijderen**. De digitale versie van de afgewerkte vertaling houdt de vertaler gedurende twee maanden bij, waarna hij ook deze definitief van zijn pc of laptop verwijdert.

De vertaler brengt de tolkendienst meteen, en bij voorkeur telefonisch, op de hoogte van elke inbreuk of incident, zoals het verlies of de diefstal van stukken, inzage van stukken door onbevoegden, het versturen van een afgewerkte vertaling naar een foutief mailadres, e.d..

Als de vertaler een lijst met zijn vertaalopdrachten wil bijhouden, neemt hij in die lijst nooit persoonsgegevens, zoals de naam van verzoekers, op.

2. ONPARTIJDIGHEID

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk stelt zich steeds volkomen **onafhankelijk, objectief en neutraal** op. Hij kiest geen partij en discrimineert niet.

De vertaler-tolk **meldt** meteen elke familiale, sociale, persoonlijke of professionele band tussen hemzelf en één van de betrokken partijen, alsook enig ander mogelijk, reëel of schijnbaar, **belangenconflict** (beloning, bedreiging, etc.) aan de asielmedewerker of de tolkdienst.

De vertaler-tolk weigert de tolk- of vertaalopdracht en/of staakt deze als zijn onpartijdigheid niet (langer) kan worden gegarandeerd. In voorkomend geval, zal de opdracht aan een andere vertaler-tolk worden toegewezen.

Tolk

Tijdens het persoonlijk onderhoud staat de tolk niet ter beschikking van de advocaat, voogd of vertrouwenspersoon van de verzoeker. Hij tolkt dus niet rechtstreeks tussen de verzoeker en zijn advocaat, voogd of vertrouwenspersoon zonder toestemming van de asielmedewerker.

De tolk verschaft, gevraagd of niet, geen enkele andere informatie dan het zuiver overbrengen van de geuite boodschap. Hij geeft geen steun of advies aan één van de betrokken partijen en **vermijdt persoonlijk betrokken** te raken door zich te laten beïnvloeden door persoonlijke opinies, voorkeuren, interpretaties en/of gevoelens, noch door deze (verbaal of non-verbaal) te uiten. Hij zal evenmin op eigen initiatief reageren op onaangename, onvriendelijke, vulgaire, beledigende of choquerende uitlatingen.

De tolk aanvaardt dat de **asielmedewerker** de **leiding** heeft over de tolkopdracht en bepaalt wat relevant is voor het asieldossier. Hij stelt zichzelf niet centraal, dringt zich niet op en probeert op geen enkel ogenblik de inhoud of het

verloop van de tolkopdracht te sturen, door, bijvoorbeeld, op eigen initiatief vragen te stellen aan de verzoeker.

De tolk zal nooit problemen, wrijvingen of conflicten tussen de verzoeker en/of zijn advocaat, voogd of vertrouwenspersoon enerzijds en de asielmedewerker anderzijds uit eigen initiatief trachten te voorkomen of op te lossen.

De tolk **onthoudt zich van iedere commentaar**, tenzij deze tolktechnisch is. Zo kan hij, desgevallend, tussenbeide komen (verwijzend naar zichzelf als zijnde “de tolk”) om verduidelijking te vragen als

- de spreker te snel, te traag of onvoldoende hoorbaar spreekt;
- de verzoeker een andere taal (of dialect) spreekt of tijdens de tolkopdracht begint te spreken dan deze waarvoor de tolk werd gevraagd de opdracht uit te voeren, ongeacht het feit of de tolk die taal (of dialect) eveneens beheerst;
- de verzoeker zich slechts rudimentair kan uitdrukken.

Het zichtbaar **dragen** van politieke, religieuze of filosofische **symbolen** zoals, bijvoorbeeld, een keppeltje, kruisje of hoofddoek **tijdens de tolkopdracht is niet toegestaan**. Voor een verzoeker is het van cruciaal belang dat hij met het nodige respect wordt ontvangen en dat hij zijn relaas kan brengen in een neutrale en onpartijdige omgeving. Politieke, religieuze of filosofische symbolen kunnen die neutraliteit verstoren, in het bijzonder voor personen die hun land ontvlucht zijn omwille van vervolging om politieke, religieuze of gendergebonden redenen.

Bij het overbrengen van de boodschap van de verzoeker naar de asielmedewerker en vice-versa, gebruikt de tolk respectievelijk de **eerste** (ik-vorm) **en tweede persoon enkelvoud** (u-vorm; “jij” bij minderjarigen). De tolk mag hier eventueel van afwijken voor uitspraken die rechtstreeks aan hem gericht zijn, zeker als die uitspraken een belediging, bedreiging of poging tot beïnvloeding inhouden of neerkomen op kritiek op de vertaalkwaliteit of de objectiviteit van de tolk (cfr. “De tolk wenst tussenbeide te komen en mee te delen dat verzoeker hem zonet het volgende zei: ... .”).

Idealiter en indien mogelijk, zit de tolk op een gelijke afstand tussen de asielmedewerker en de verzoeker, in de punt van een denkbeeldige driehoek gevormd door hemzelf en beide andere partijen, die tegenover elkaar zitten.

Vertaler

De vertaler **onthoudt zich van iedere commentaar**, tenzij deze vertaaltechnisch is. Zo kan hij, desgevallend, d.m.v. de verwijzing “opmerking van de vertaler”, meedelen dat

- (een deel van) het document onleesbaar is;
- het document slechts deels is opgesteld in de taal (of dialect) dan deze waarvoor de vertaler werd gevraagd de opdracht uit te voeren, ongeacht het feit of de vertaler die taal (of dialect) eveneens beheerst;
- het document in rudimentair(e) taalgebruik, grammatica en/of zinsconstructie is opgesteld.

3. ACCURAATHEID EN VOLLEDIGHEID

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk **geeft** de boodschap **volledig, precies en getrouw weer**; dit wil zeggen letterlijk (woord per woord), indien mogelijk, maar vooral naar betekenis, inhoud en intentie, zonder samenvattingen, toevoegingen, weglatingen of wijzigingen. Hij gebruikt hetzelfde register, dezelfde stijl, en wat de tolk betreft, bij voorkeur, dezelfde intonatie als de spreker.

Tolk

De tolk brengt de boodschap volledig en in de gebruikte terminologie over, d.w.z. ook

- boodschappen die rechtstreeks tot de tolk worden gericht;
- boodschappen die niets met het verzoek om internationale bescherming op zich te maken hebben;

- boodschappen waarvan de spreker meteen erna spijt heeft dat hij ze geuit heeft;
- haperingen, versprekingen en stopwoorden;
- vakjargon;
- vergissingen, onwaarheden en fouten;
- onaangename, onvriendelijke, vulgaire, beledigende of choquerende boodschappen en scheldwoorden.

Voor een goed begrip, **informeert** de tolk de betrokken partijen (verwijzend naar zichzelf als zijnde “de tolk”) **als**

- hij een bepaald woord of een passage niet onmiddellijk kan vertalen en dat, indien nodig, wil opzoeken in een (digitaal) woordenboek;
- een **omschrijving** van een uitspraak, zoals een specifieke term, uitdrukking, gezegde, etc., **zich opdringt** omdat er geen equivalent voor bestaat in de andere taal;
- hij wordt **geconfronteerd** met bepaalde **cultuurgebonden termen**, begrippen of omgangsvormen die tot verwarring, misverstanden of onbegrip kunnen leiden en die hij, desgewenst, wil verduidelijken;
- hij, bij twijfel, een **verduidelijking of herhaling wenst** om na te gaan of hij de betekenis van een bepaalde uitspraak correct heeft begrepen.

Vertaler

De vertaler brengt de boodschap **volledig en in de gebruikte terminologie** over, d.w.z. ook

- boodschappen die niets met het verzoek om internationale bescherming op zich te maken hebben;
- vakjargon;
- vergissingen, onwaarheden en fouten;
- onaangename, onvriendelijke, vulgaire, beledigende of choquerende boodschappen en scheldwoorden.

Voor een goed begrip, **informeert** de vertaler, d.m.v. de verwijzing “opmerking van de vertaler”, de betrokken partijen **als**

- een **omschrijving** van een woord of zin, zoals een specifieke term, uitdrukking, gezegde, etc., **zich opdringt** omdat

er geen equivalent voor bestaat in de andere taal;

- hij wordt geconfronteerd met bepaalde **cultuurgebonden termen**, begrippen of omgangsvormen die tot verwarring, misverstanden of onbegrip kunnen leiden en die hij, desgewenst, wil verduidelijken.

4. INTEGRITEIT

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk is **integer** en van **onbesproken** gedrag.

In het kader van de vereiste onafhankelijkheid, objectiviteit en neutraliteit, is de vertaler-tolk bereid zich te onderwerpen aan een veiligheidsverificatie door de Nationale Veiligheidsoverheid volgens de wetten van 11 december 1998 betreffende de veiligheidsmachtigingen en hun uitvoeringsbesluiten. Daarbij zullen niet alleen bepaalde politionele en gerechtelijke basisgegevens worden onderzocht, maar zal tevens worden nagegaan of de vertaler-tolk al dan niet gekend is bij de Belgische inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

De vertaler-tolk brengt de tolkdienst onmiddellijk op de hoogte in geval zijn integriteit, reëel of schijnbaar, in het gedrang komt (arrestatie, dagvaarding, etc.).

De vertaler-tolk gedraagt zich op een **correcte, waardige en respectvolle** manier in zijn omgang met het personeel van de asiendienst, de andere tolken, de verzoekers, hun advocaat, voogd of vertrouwenspersoon en alle andere betrokken partijen, ongeacht hun taal, nationaliteit, etniciteit, geslacht, religie, cultuur, leeftijd, politieke overtuiging, seksuele geaardheid, etc.

De vertaler-tolk maakt onder geen beding gebruik of misbruik van zijn (machts)positie en vraagt of aanvaardt **geen (financiële) gunsten, voordelen, beloningen en/of tegenprestaties** van de betrokken partijen.

Tolk

Buiten zijn zuivere tolkopdracht

- **vermijdt** de tolk ieder **contact met de verzoeker, advocaat, voogd of vertrouwenspersoon**. Daartoe verblijft hij tijdens het uitoefenen van de tolkopdracht bij voorkeur niet alleen met één van de partijen. Mocht de tolk door één van de partijen aangesproken worden over het verzoek om internationale bescherming, verwijst hij die partij door naar de betrokken asiendienst;
- vervult de tolk geen andere administratieve taken ten voordele van de asiendienst of de verzoeker, zoals koffie halen, het invullen van documenten of het nemen van kopieën;
- onderhoudt de tolk geen relaties, bekleedt hij geen functies en verricht hij geen activiteiten die tot belangenvermenging kunnen leiden bij het leveren van tolkprestaties in opdracht van de asiendiensten.

De tolk verricht nooit opzettelijk een onjuiste overbrenging van de boodschap. Hij **erkent en verbetert** eventuele **vergissingen en fouten**. Hij informeert de betrokken partijen erover (verwijzend naar zichzelf als zijnde "de tolk") en vraagt desnoods om verduidelijking.

Vertaler

Buiten zijn zuivere vertaalopdracht

- **vermijdt** de vertaler ieder **contact met de verzoeker, advocaat, voogd of vertrouwenspersoon**. Mocht de vertaler door één van de partijen aangesproken worden over het verzoek om internationale bescherming, verwijst hij die partij door naar de betrokken asiendienst;
- onderhoudt de vertaler geen relaties, bekleedt hij geen functies en verricht hij geen activiteiten die tot belangenvermenging kunnen leiden bij het leveren van vertaalprestaties in opdracht van de asiendiensten.

De vertaler verricht nooit opzettelijk een onjuiste vertaling. Hij **erkent** eventuele **vergissingen en fouten**, meldt deze zo snel mogelijk en **verbetert ze**.

5. PROFESSIONELE HOUDING

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk aanvaardt enkel die opdrachten waarvoor hij over de gevraagde (taalkundige, technische, etc.)

kwaliteiten en competenties² beschikt en waarvan hij een kwaliteitsvolle afwerking kan garanderen.

De vertaler-tolk weigert de tolk- of vertaalopdracht en/of staakt deze als hij niet (langer) over de nodige kwaliteiten en competenties beschikt om de opdracht naar behoren uit te voeren, bijvoorbeeld omdat hij de door de verzoeker gesproken of de in het document neergeschreven taal (of dialect) niet (volledig) machtig is. Hetzelfde geldt in geval

- het goed functioneren van de vertaler-tolk in het gedrang komt door, bijvoorbeeld, vermoeidheid, ziekte, etc.;
- het emotioneel, psychisch of naar het geweten van de vertaler-tolk onmogelijk is om de opdracht (verder) uit te voeren.

In voorkomend geval, zal de tolk- en/of vertaalopdracht aan een andere vertaler-tolk worden toegewezen.

Indien mogelijk, **bereidt** de vertaler-tolk elke **tolk- of vertaalopdracht** deskundig **voor**, op basis van eigen opzoekingen en/of de informatie die hem door de asielmedewerker of -dienst, al dan niet op vraag van de vertaler-tolk, werd bezorgd.

De vertaler-tolk **deelt** zijn **persoonlijke gegevens** (naam, afkomst, etniciteit, religie, etc.) **niet** met de verzoeker of enige andere betrokken partij. Ook de asieldiensten verbinden zich ertoe de anonimiteit van de vertaler-tolk te garanderen.

-
- 2 Tot die kwaliteiten en competenties behoren o.a. een grondige kennis van de bron- en doeltaal, inclusief specifieke terminologie (militair, religieus, politiek, medisch, etc.); vertrouwd zijn met de bij de betrokken asielinstantie gangbare specifieke procedures en terminologie; vertrouwd zijn met de culturele achtergrond van de verzoeker en diens land van herkomst; een goed bewustzijn van zijn eigen communicatiestijl, waarden, gedragingen en vooroordelen; een goed geheugen; aandacht voor details; flexibiliteit; etc.

Extra-professionele contacten tussen de vertaler-tolk en de asielmedewerker zijn toegelaten voor zover er strikt over gewaakt wordt dat er geen verwarring ontstaat over ieders rol, inclusief het beroepsgeheim, en dat de integriteit, onafhankelijkheid, objectiviteit en neutraliteit van de vertaler-tolk te allen tijde wordt gerespecteerd en gegarandeerd.

De vertaler-tolk vraagt **geen bijkomende vergoeding** aan één van de betrokken partijen bovenop het ereloon en de eventuele verplaatsingskosten die hij voor zijn prestatie in opdracht van de asieldienst ontvangt zoals voorzien in de desbetreffende regelgeving.

De asielinstanties verbinden zich ertoe het nodige te doen om de vertaler-tolk correct en tijdig uit te betalen.

De vertaler-tolk streeft naar een **goede, professionele verstandhouding** met zijn **collega-vertalers-tolken**, gebaseerd op vertrouwen, welwillendheid, collegialiteit en solidariteit.

De vertaler-tolk verbindt er zich toe zijn prestaties kritisch te evalueren en zijn **kennis en deskundigheid continu te onderhouden** en, desgevallend, zelfs te verbeteren.

Bij gebruik van sociale media, wordt van de vertaler-tolk verwacht dat hij zich terdege bewust is van de integere en neutrale houding die hij als vertaler-tolk in een zakelijke omgeving dient uit te stralen.

De vertaler-tolk geeft geen interviews of commentaar aan de pers over zijn prestaties in opdracht van de asieldiensten. Als een journalist of andere mediavertegenwoordigers daarover contact zoeken met de vertaler-tolk, wijst deze hen door naar de betrokken asieldienst.

In het eventueel aanprijzen van zijn tolk- of vertaalcapaciteiten, **onthoudt** de vertaler-tolk **zich van beweringen of stellingen** die hij **niet kan waarmaken**. De vertaler-tolk eigent zich geen titels of kwalificaties toe die niet aan de werkelijkheid

beantwoorden en maakt geen gebruik van het logo van één van de Belgische asielinstanties zonder voorafgaande toestemming.

Tolk

Om de goede werking van de asieldienst niet in het gedrang te brengen, **respecteert** de tolk de vooraf met de tolkdienst **afgesproken datum en het beginuur van de tolkopdracht**. Als hij, door omstandigheden, verhinderd is of vertraging heeft opgelopen, brengt hij de tolkdienst daarvan meteen op de hoogte, opdat tijdig de nodige maatregelen kunnen worden getroffen.

De tolk zal zich als dusdanig **legitimeren** als daarom gevraagd wordt. Hij draagt zijn tolk- of bezoekerspas zichtbaar op zich. Hij is, bij voorkeur, ook in het bezit van zijn identiteitskaart of paspoort, zeker in geval van een tolkopdracht in een (gesloten) opvangcentrum, een centrum voor illegalen of een gevangenis.

De tolk heeft een **net voorkomen** en draagt aangepaste, verzorgde, niet-opvallende of niet-provocerende kledij.

Een aangenomen **tolkopdracht** wordt in principe in zijn **geheel uitgevoerd**. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden, en enkel na akkoord van de asielmedewerker of de tolkdienst, kan de tolk de tolkopdracht vroegtijdig beëindigen.

De tolk **stelt zich voor** aan de verzoeker en zijn advocaat, voogd of vertrouwenspersoon als "de tolk X (= brontaal)". De asielmedewerker zal de eigenlijke rol van de tolk aan alle betrokken partijen toelichten. Indien deze dat nalaat, moet de tolk zelf zijn **rol toelichten** door erop te wijzen dat hij:

- onpartijdig en neutraal is;
- alles zal vertalen (zonder toevoegingen, weglatingen of wijzigingen);
- gehouden is aan het beroepsgeheim;
- zal tolken in de eerste persoon enkelvoud (ik-vorm);
- buiten zijn tolkopdracht op generlei wijze tussenbeide komt in de afhandeling van het verzoek om internationale bescherming en dus geen enkele invloed heeft op de beslissing.

De tolk brengt de boodschap in principe **consecutief** (opvolgend) en dus niet simultaan (gelijktijdig) over.

De tolk spreekt **duidelijk en verstaanbaar**. Zijn spreesnelheid is aangepast aan het spreektempo van de verzoeker en de asielmedewerker. De tolk laat de spreker uitspreken, tenzij een te lange uiteenzetting de kwaliteit van de vertaling in het gedrang brengt of iets niet goed werd begrepen.

De tolk kan **aantekeningen maken** om het uitvoeren van zijn taak te vergemakkelijken. Die moeten bij het beëindigen van de tolkopdracht overgemaakt worden aan de asielmedewerker. Vooral data, (plaats)namen, partijen, militaire graden, e.d. moeten met de grootste zorg worden weergegeven en bij voorkeur steeds worden genoteerd. Indien nodig, zal de tolk deze informatie laten bevestigen door de verzoeker. **Data** in een andere tijdrekening dan de Westerse Gregoriaanse jaartelling worden in principe **niet omgerekend**.

De tolk is zich bewust van zijn **non-verbale communicatie** en zorgt ervoor dat deze zijn integriteit en onpartijdigheid niet (onbewust en/of onbedoeld) in het gedrang brengt.

Tijdens het uitvoeren van de tolkopdracht, staat de **mobiele telefoon** van de vertaler-tolk in principe **uitgeschakeld**. In overleg met de asielmedewerker mag de tolk, als hij een dringende oproep verwacht, zijn mobiele telefoon ingeschakeld laten, zij het gedempt of op trilstand.

De tolk respecteert het recht van de betrokken partijen om een tolk te weigeren of te verzoeken dat er een andere tolk word aangeduid.

Als dat noodzakelijk is voor zijn goed functioneren, kan de tolk bijkomende **pauzes** vragen dan de daarrond gemaakte afspraken. Die voorzien in een pauze van een kwartier na elke tolkprestatie van anderhalf uur en in een lunchpauze van minimaal een half en bij voorkeur één uur.

Zonder in te boeten op de noodzakelijke empathie,

behoudt de tolk tijdens de tolkopdracht de nodige **professionele afstand** ten opzichte van de verschillende betrokken partijen. Hij onthoudt zich van

- iedere vorm van ongewenste fysieke en verbale intimiteiten;
- een te familiale of vriendschappelijke omgang met één van de betrokken partijen, in het bijzonder met de asielmedewerker, zeker in het bijzijn van de verzoeker;
- een antwoord op iedere niet zuiver tolktechnische vraag van één van de betrokken partijen, dus ook van de asielmedewerker;
- een reactie in geval de verzoeker (verbaal) agressief wordt, niet op de door de asielmedewerker gestelde vragen antwoordt, de vertaalkwaliteit bekritiseert, de objectiviteit van de tolk in vraag stelt, etc. Het is aan de asielmedewerker om op dergelijke uitlatingen van de verzoeker te reageren en de tolk in bescherming te nemen;
- kritiek op andere tolken, de asielmedewerker, de tolken- dienst of de asieldienst in aanwezigheid van één van de betrokken partijen.

Op vraag of met toestemming van de asielmedewerker kan de tolk een door de verzoeker voorgelegd **document mondeling toelichten**, i.c. van het blad vertalen, opdat de erin vermelde boodschap kan worden overgebracht.

De tolk beseft en aanvaardt dat zijn tolkprestatie kan worden opgenomen om de kwaliteit van zijn dienstverlening te garanderen.

Vertaler

Om de goede werking van de asieldienst niet in het gedrang te brengen, **respecteert** de vertaler de vooraf met de tolkdienst gemaakte praktische **afspraken** inzake vertaalwerk. Als hij, door omstandigheden, verhinderd is (één van) deze na te komen, brengt hij de tolkdienst daarvan meteen op de hoogte, opat tijdig de nodige maatregelen kunnen worden genomen.

De vertaler staat in eigen persoon in voor de uitvoering van de vertaalopdracht. Hij mag deze dus niet

doorgeven aan een collega-vertaler zonder toestemming van de asielmedewerker of de tolkdienst.

In de vertaling moeten vooral data, (plaats) namen, partijen, militaire graden, e.d. met de grootste zorg worden weergegeven.

Data in een andere tijdrekening dan de Westerse Gregoriaanse jaartelling worden in principe **niet omgerekend**.

De vertaler onthoudt zich van

- een antwoord op eventuele niet zuiver vertaaltechnische vragen van één van de betrokken partijen, dus ook van de asielmedewerker;
- kritiek op andere vertalers, de asielmedewerker, de tolken- dienst of de asieldienst in aanwezigheid van één van de betrokken partijen.

De vertaler beseft en aanvaardt dat zijn vertaalprestatie kan worden gereviseerd om de kwaliteit van zijn dienstverlening te garanderen.

6. FEEDBACK EN KLACHTEN

Vertaler-tolk

De vertaler-tolk kan na een tolk- en/of vertaalopdracht aan de asielmedewerker **feedback geven** over tolk- of vertaalspecifieke problemen en **feedback vragen** omtrent het zuiver tolk- of vertaaltechnische aspect van zijn geleverde tolk- of vertaalprestatie.

De vertaler-tolk kan de asielinstanties vragen om toegang tot professionele hulpverlening te vergemakkelijken als hij emotioneel geraakt werd door een dossier en daar langdurig nadelige gevolgen van ondervindt.

De vertaler-tolk beseft en aanvaardt dat

- de tolkdienst de asielmedewerkers om hun feedback over het geleverde tolk- en vertaalwerk kan vragen;

- een asielmedewerker op eigen initiatief feedback aan de tolkdienst kan geven;
- een verzoeker, zijn advocaat, voogd of vertrouwenspersoon of een andere betrokkene, het recht heeft een klacht in te dienen tegen een vertaler-tolk.

Bij klachten, is het hoofd van de tolkdienst verantwoordelijk voor de opvolging ervan. Hij zal alle betrokken partijen ervan op de hoogte houden. Indien nodig, worden er maatregelen genomen t.a.v. de betrokken vertaler-tolk. De zwaarste sanctie bestaat erin dat de asielinstanties geen beroep meer zullen doen op de diensten van de vertaler-tolk in kwestie.

Als de vertaler-tolk zelf een probleem of een klacht heeft over een asielmedewerker, de tolkdienst of de gang van zaken bij de asieldienst, kan hij een feedbackformulier invullen dat te verkrijgen is bij de tolkdienst. Het hoofd van de tolkdienst is verantwoordelijk voor de opvolging van de klacht. Hij zal de tolk ervan op de hoogte houden.

CONTACT

Voor bijkomende inlichtingen of informatie kan contact worden opgenomen met de betrokken tolkendienst:

DVZ: 02 793 90 20
asile.interviews@ibz.fgov.be

CGVS: 02 205 53 04
cgra-cgvs.interpretations@ibz.fgov.be

RvV: 02 791 60 00
Tolken.interprete@ibz.fgov.be

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

Ernest Blerotstraat 39
1070 BRUSSEL

02 205 51 11

cgvs.info@ibz.fgov.be

www.cgvs.be

www.asyluminbelgium.be

www.facebook.com/Cgra.Cgvs